Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2163680
Steller: E. Vos
Datum commissie: 24 november 2026
Datum raadsvergadering: 8 december 2026

Team: SGV
Teammanager: Dieuwertje de Vries
Portefeuillehouder: Y. Yousufi
E-mail: e.vos@hoorn.nl

Onderwerp
Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Raadsbesluit Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord
2	Collegebrief aan stuurgroep Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord
3	Concept-Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord
4	
5	

De raad besluit
Geen voorstellen tot wijziging van de concepttekst van het Ontwikkelperspectief NHN mee te geven en de volgende aandachtspunten gesteld in de collegebrief aan de stuurgroep nadrukkelijk te betrekken bij de uitwerking van de uitvoerings- en investeringsagenda:

1. uit te gaan van een integrale aanpak waarbij de op te stellen uitvoerings- en investeringsagenda bestaat uit een samenhangend pakket van maatregelen en investeringen;
2. bij de verdere uitwerking de nog te verdiepen Ruimtelijke Agenda Westfriesland als basis te gebruiken;
3. het vergroten en versterken van het groen en blauw netwerk essentieel onderdeel te laten zijn van de op te stellen uitvoeringsagenda;
4. de opwaardering van hoofdinfrastructuur, de 'Hoornse Lijn' en de A7-corridor, nadrukkelijk in beeld te houden bij het Rijk;
5. de beoogde economische groei die aansluit bij deze eigen regionale kracht en arbeidsmarkt als een gezamenlijke opgave van rijk, gemeente en provincie te zien;
6. het beoogd integraal bestuurlijk platform te voeden vanuit de drie basisregio's;
7. bij de verdere uitwerking wanneer er ruimtelijke (lokale) keuzes en meer gedetailleerde ruimtelijke besluiten moeten worden genomen deze keuzes door de daarvoor bevoegde bestuursorganen te laten nemen.

Samenvatting
Noord-Holland Noord (NHN) staat voor grote ruimtelijke opgaven op het gebied van onder andere wonen, werken, bereikbaarheid, landbouw, natuur, water en energie. De 17 gemeenten, de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap hebben daarom gezamenlijk een Ontwikkelperspectief voor Noord-Holland Noord opgesteld. Dit perspectief geeft richting aan de toekomstige ontwikkeling van de regio en vormt de basis voor verdere samenwerking en uitvoering. Het college is voornemens om het perspectief te onderschrijven en een aantal essentiële aandachtspunten mee te geven aan de stuurgroep van het Ontwikkelperspectief NHN. De belangrijkste punten gaan over het opstellen van een integrale samenhangende uitvoeringsagenda, het versterken van het groen en blauwe netwerk en de bereikbaarheid van onze regio. De basis van ons handelingsperspectief is de eigen regionale visie; de Ruimtelijke Agenda Westfriesland.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
De ruimtelijke opgaven in Noord-Holland Noord zijn groot en hangen sterk met elkaar samen. De regio staat voor keuzes op het gebied van woningbouw, economie, mobiliteit, landbouw, natuur, water en energie. Om deze opgaven in samenhang en vanuit een gezamenlijke regionale koers aan te pakken, hebben de 17 gemeenten in Noord-Holland Noord, het Hoogheemraadschap en de provincie Noord-Holland gezamenlijk het Ontwikkelperspectief NHN opgesteld.

De stuurgroep heeft het concept op 4 september 2026 vrijgegeven zodat de gemeenteraden wensen en bedenkingen kunnen meegeven aan de colleges voordat het Ontwikkelperspectief definitief wordt onderschreven door de colleges.

Belang
Het Ontwikkelperspectief NHN geeft richting aan de ruimtelijke ontwikkeling van de regio en vormt de basis voor regionale samenwerking en de samenwerking met het Rijk. Het biedt een gezamenlijke richting voor keuzes over woningbouw, economie, bereikbaarheid, landbouw, natuur, water en energie. Door als 17 gemeenten, provincie, Hoogheemraadschap en Rijk één gezamenlijke koers te bepalen, kan NHN de regionale opgaven beter in samenhang aanpakken en de belangen van de regio richting het Rijk en andere partijen beter behartigen.

Het onderschrijven van het Ontwikkelperspectief, een koersdocument, is een bevoegdheid van het college. Bij de verdere uitwerking naar concrete lokale plannen en besluiten en uitvoering komt de gemeenteraad aan zet. Omdat het Ontwikkelperspectief ook richting geeft aan de nog op te stellen uitvoerings- en investeringsagenda, wordt de raad nu al gevraagd zijn opvattingen mee te geven. Daarmee kunnen wensen en bedenkingen van de raad worden betrokken bij de verdere uitwerking van de regionale koers.

Centrale vraag
Gaat de raad akkoord met de collegebrief aan de stuurgroep van het Ontwikkelperspectief NHN?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat
Met een aantal unieke sectoren levert Noord-Holland Noord een belangrijke bijdrage aan nationale opgaven. Denk aan veiligheid, energie, voedselzekerheid en digitalisering. Daarmee groeit onze betekenis voor heel Nederland. Tegelijkertijd willen we deze nationale opgaven verbinden met regionale behoeften, zoals een goede bereikbaarheid, een sterke economie, een aantrekkelijke woonomgeving en een vitaal landschap. In vier gebieden werken we samen met het Rijk aan het verbinden van de nationale en regionale opgaven: het Maritiem Cluster Den Helder en omgeving, Agriport A7/Wieringermeer en de groeigebieden in de regio Alkmaar en Westfriesland. Daarnaast krijgt het landelijke gebied een eigen integrale aanpak, met aandacht voor landbouw, water en bodem, natuur, recreatie en biodiversiteit

Het beoogd maatschappelijk resultaat is een gezonde, leefbare en klimaatbestendige leefomgeving in Noord-Holland Noord. Wonen, werken, bereikbaarheid, landbouw, natuur, water, energie en recreatie worden in samenhang ontwikkeld. Dit resultaat wordt bereikt door de schaarse ruimte in de regio eerlijk en in samenhang te verdelen over de volgende maatschappelijke behoeften:

- Voldoende huisvesting: Het realiseren van de benodigde woningbouw.
- Goede bereikbaarheid: Het verbeteren van mobiliteit en infrastructuur.
- Duurzame agrarische sector en natuur: Het vinden van een balans tussen de agrarische sector, natuurbehoud en (meer) recreatie.
- Toekomstbestendige systemen: Het veiligstellen van een goed functionerend energiesysteem, voldoende zoetwater en een robuust watersysteem.

- Voldoende en diverse werkgelegenheid: Inzet op werkgelegenheidsgroei en een betere woon-werkbalans zodat meer inwoners in hun eigen regio kunnen werken.
- Arbeidsmarkt en Onderwijs: Versterking van de arbeidsmarkt door voort te bouwen op de sterke sectoren agrifood, maritieme veiligheid, energie, gezondheid en digitalisering. Waarbij het stimuleren van de vestiging van passende bedrijven en investeren in onderscheidende bedrijventerreinen, innovatiemilieus en onderwijs bij OV-knooppunten uitgangspunt is.

Door een gezamenlijke regionale koers ontstaat meer duidelijkheid over de ruimtelijke ontwikkeling van NHN en kunnen gemeenten, provincie, Hoogheemraadschap en Rijk beter samenwerken. Het effectief op de kaart zetten van de regio bij het Rijk om zo de nodige nationale steun en middelen te verwerven is hierbij gewenst.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord draagt bij aan de Hoornse duurzaamheidsambitie om in 2040 een klimaatneutrale en energieneutrale stad te zijn. Het agendeert onze duurzaamheidsvraagstukken die gemeentegrenzen overstijgen door regionale samenwerking en een integrale aanpak. Specifiek gaat het hierbij om de aanpak van netcongestie en het (NHN)-energiesysteem, om duurzame bereikbaarheid voor Hoorn en de regio en het realiseren van een groen en blauw netwerk. Hoorn zet in op bereikbaarheid via weg en spoor, gekoppeld aan vergroening en een gezonde leefomgeving. De versterking en ontwikkeling van onze OV-knooppunten zoals de Poort van Hoorn en goede fietsontsluitingen zijn hierin de regionale hoofdopgaven. Hiermee wordt bijgedragen aan een toekomstbestendige en klimaatneutrale leefomgeving in Hoorn en Noord-Holland Noord.

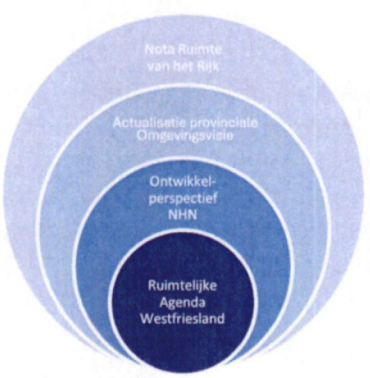
4. Kaders

Kaders van lokaal, naar regionaal, bovenregionaal en rijksniveau zijn:

- Omgevingswet: vraagt om een integrale benadering van de fysieke leefomgeving en samenwerking tussen overheden.
- Omgevingsvisie Hoorn: geeft richting aan de gewenste ontwikkeling van de fysieke leefomgeving en vormt een belangrijk lokaal beleidskader waarbij het Meer Stad principe, Hoorn in balans, uitgangspunt is.
- Ruimtelijke Agenda Westfriesland. Het vastgestelde koersdocument geeft de richting aan hoe Westfriesland zich op lange termijn op een zorgvuldig geordende manier ruimtelijk kan ontwikkelen. Het vormt de basis voor het alloceren van de functies wonen, werken, recreatie en energie. Om dit waar te maken en concrete keuzes te maken, zal de Ruimtelijke Agenda moeten worden uitgewerkt tot een regionaal perspectief op 2040 met een doorkijk naar 2050.
- Provinciale Omgevingsvisie NH2050: vormt het provinciale kader voor de ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Holland.
- Rijksbeleid, nota Ruimte: het Ontwikkelperspectief sluit aan op de nationale ruimtelijke opgaven en de afspraken tussen Rijk en regio.

Doordachte Ruimtelijke keuzes

- **Nota Ruimte**: nationale visie op de inrichting van Nederland tot 2050
- **Provinciale Omgevingsvisie**: Een visie voor geheel Noord-Holland
- **Ontwikkelperspectief NHN**: een koers voor NHN voor de fysieke leefomgeving; wat is ons gezamenlijk verhaal en waar kunnen wij het rijk bij helpen?
- **Ruimtelijke agenda**, gezamenlijk koers bepalen: waar gaan we in Westfriesland na 2030 wonen, werken en recreëren?

Bovengenoemde kaders zijn allen in lijn met elkaar en komen samen in het Ontwikkelperspectief NHN. De gemeentelijke ambities van Hoorn lopen parallel met de ambities en doelen uit de andere kaders: met de (boven)regionale koers blijven de belangen en ambities van Hoorn, waaronder op woningbouw, bereikbaarheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie en de kwaliteit van de leefomgeving, geborgd en uitgangspunt.

5. Argumenten

De belangrijkste argumenten om het Ontwikkelperspectief NHN op te stellen en als gemeenteraad te ondersteunen, vallen uiteen in drie categorieën: ruimtelijke noodzaak, politiek-strategische kracht en bestuurlijke waarborgen.

Schaarste vraagt om keuzes
Er is een enorme toenemende claim op de fysieke ruimte voor woningen, landbouw, natuur, duurzame energie, mobiliteit en defensie. Gezamenlijke regie en afstemming is vereiste om deze problematiek het hoofd te bieden. De opgaven waar we voor staan gaan immers over gemeentegrenzen en heen en kunnen niet door gemeenten alleen worden opgelost.

De lobby richting Den Haag, een uitgestoken hand richting het Rijk
Een regio die met één mond spreekt, krijgt sneller gehoor, subsidies en investeringen uit Den Haag. Dit document vormt het gezamenlijke verhaal en sluit aan bij nationaal beleid: Het Rijk heeft in de Ontwerp-Nota Ruimte aangegeven dat elke regio telt en nodigt regio's uit om met een integraal perspectief te komen. Door dit nu op te stellen, pakt de regio de regie in plaats van dat Den Haag besluiten oplegt.

Het perspectief maakt geen definitieve ruimtelijke keuzes
Het Ontwikkelperspectief is een koers die door meerdere partijen gezamenlijk wordt ingezet en beperkt zich tot de ontwikkelopgaven waarop samenwerking directe toegevoegde waarde heeft. In het perspectief worden geen definitieve ruimtelijke keuzes gemaakt. Dat gebeurt daarna, als het Ontwikkelperspectief wordt uitgewerkt in omgevingsvisies én in concrete meer gedetailleerde ruimtelijke besluiten, bijvoorbeeld over woningbouw, infrastructuur, economie, energie en landschap. Gemeenteraden, het college van hoofdingelanden van het Hoogheemraadschap en Provinciale Staten hebben hierin het laatste woord omdat zij bevoegd zijn voor het maken van keuzes in de ruimtelijke ontwikkeling en het watersysteem.

Bij het niet opstellen van een Ontwikkelperspectief zal het rijk mogelijk meer regie kunnen nemen op ruimtelijke verdelingsvraagstukken. Ook hebben wij minder invloed op nog op te stellen rijksbeleid dat van invloed is op NHN. Deels eigen autonomie behouden, de regio's weten immers beter welke opgaven er liggen, is dus wenselijk. Een eigen propositie geeft richting Rijk helder aan waar we voor staan en hoe we elkaar kunnen complementeren. Het geeft tevens een goede basis voor ons eigen handelingsperspectief: hoe kunnen we in gezamenlijkheid in NHN-verband in z'n totaliteit vitaler zijn en blijven? Het traject is zo gepland dat het document in maart 2027 definitief is, net vóór de provinciale en waterschapsverkiezingen. Dit borgt continuïteit en voorkomt dat het dossier politiek vertraagt door bestuurswissels.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Bij het opstellen van het Ontwikkelperspectief NHN was samenwerking tussen overheden en betrokkenheid van belangrijke stakeholders essentieel. In de voorbereiding van het Ontwikkelperspectief zijn verkennende gesprekken gevoerd met een groot aantal maatschappelijke organisaties en met het Rijk. In 2026 zijn deze gesprekken geïntensiveerd om de conceptkoers te verbeteren, te verdiepen en te verrijken. Daarbij zijn verschillende ministeries actief betrokken, zodat het Ontwikkelperspectief NHN een gemeenschappelijk perspectief van Rijk en regio is geworden.

GEMEENTE HOORN

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat.

8. Communicatie

Na besluitvorming door de gemeenteraad wordt de reactie van Hoorn op het concept-Ontwikkelperspectief aan de stuurgroep Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord meegegeven. Eventueel door de raad aangenomen wijzigingen of aanvullende wensen en bedenkingen worden samen met de collegebrief aan het Ontwikkelperspectief toegevoegd en betrokken bij de verdere besluitvorming.

9. Realisatie

Na de behandeling in de gemeenteraden worden de meegegeven opvattingen verzameld. Als raden voorstellen doen om de tekst van het Ontwikkelperspectief te wijzigen, worden deze op 15 januari 2027 besproken in een brede bestuurlijke bijeenkomst met de verantwoordelijke bestuurders. Wijzigingen waarover overeenstemming wordt bereikt, worden verwerkt voordat het Ontwikkelperspectief definitief wordt vastgesteld. Eventuele wensen en bedenkingen waar bij de raad overeenstemming over is maar geen voorstellen tot tekstwijzigingen zijn worden als bijlage bij het Ontwikkelperspectief gevoegd.

De definitieve besluitvorming door de 17 colleges, Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en het college van hoofdingelanden van het Hoogheemraadschap is voorzien in het eerste kwartaal van 2027. De planning is erop gericht het Ontwikkelperspectief vóór de provinciale en waterschapsverkiezingen van maart 2027 af te ronden.

Na vaststelling wordt het Ontwikkelperspectief uitgewerkt in een uitvoeringsagenda met een bijbehorende investeringsagenda. Daarin wordt concreter gemaakt welke acties nodig zijn, welke partijen daarvoor verantwoordelijk zijn en welke middelen en randvoorwaarden nodig zijn. Het Rijk wordt bij deze verdere uitwerking betrokken als partner op het gebied van beleid, instrumentarium, randvoorwaarden en mogelijke medefinanciering.

Hoorn, 20 OKT. 2026

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester